

Krajská nemocnice Liberec, a.s.
Liberec Turnov Frýdlant

Pacient s duševní poruchou na urgentním příjmu

Jaromír Hons

Centrum psychiatrie

Krajská nemocnice Liberec, a.s.

Urgentní stavy

- **Stavy psychomotorického neklidu**
- **Stavy spojené s poruchou vědomí**
- **Suicidální chování**
- **Depresivní a úzkostné syndromy**
- **Akutní psychotické stavy**
- **Akutní stavy při závislostech na psychoaktivních látkách**
- **Akutní stavy při léčbě psychofarmaky**

Suicidalita

Druhy sebevražd

patická x biická (*bilanční*)

impulzivní x plánovaná

- Předstíraná
- Forma protestu
  - Sebezabití

Rizikové faktory suicidia

- **Anamnéza, okolnosti**

- Suicidální jednání v RA
- Nedávné/předchozí TS nebo úvahy
- Přímá nebo nepřímá komunikace o sebevražedném plánu
- Konkrétnost plánu
- Závažnost prostředků
- Dostupnost prostředků

- **Demografické charakteristiky**

- Věk
- Pohlaví
- Homosexualita
- Etnikum (bělošský původ)
- Rodinný stav
- Sociální podpora
- Zaměstnání

Rizikové faktory suicidia

- **Duševní stav**

- **Duševní porucha** (depresivní epizoda, čerstvá remise deprese, schizofrenie, alkoholismus, bipolární porucha, hraniční porucha osobnosti)
- **Sluchové halucinace přikazující smrt**
- **Nedávná ztráta nebo výročí ztráty blízké osoby**
- **Fantazie o znovuspojení s mrtvou milovanou osobou**
- **Stresová zátěž**
- **Nedostatečné zvládací schopnosti**
- **Stupeň beznaděje nebo zoufalství**

- **Somatické zdraví a kondice**

- **Chronická nespavost**
- **Chronická bolest**
- **Progredující onemocnění**
- **Nedávný porod**

- **Vzorce chování**

- **Izolace**
- **Impulzivita**
- **Rigidita**

Rizikové faktory suicidia

- **duševní porucha** (deprese, psychózy)
- **TS v minulosti**
- **TS v rodinné anamnéze nebo okruhu známých**
- **osamocení a ztráta sociálních vazeb**
- **stav nejistoty**
(nezaměstnanost, ztráta bydlení, těžké somat. onemocnění)
- **dluhy, tresty, gambling**
- **věk > 45 let**
- **mužské pohlaví**
- **bílá rasa**
- **svobodný, rozvedený**
- **somatické onemocnění**
- **impulzivita**
- **závislost na psychoaktivní látce**
- **odmítání přijmout pomoc**

Rizikové faktory suicidia

Presuicidální sy (Ringel 1963)

- zúžení zájmů
- situační zúžení (omezení os. možností)
- dynamické omezení
- stažení do sebe, skleslost
- omezení sociálních kontaktů
- obrácení agrese proti vlastní osobě
- sebevražedné sny a fantazie

Suicidální vývoj

X

**Impulzivní
zkratkové jednání**

Urgentní stavy

- **Stavy psychomotorického neklidu**
- **Stavy spojené s poruchou vědomí**
- **Suicidální chování**
- **Depresivní a úzkostné syndromy**
- **Akutní psychotické stavy**
- **Akutní stavy při závislostech na psychoaktivních látkách**
- **Akutní stavy při léčbě psychofarmaky**

Hlavní příznaky deprese

- Chorobně smutná nálada
- Pokles životní energie a aktivity
- Neschopnost radovat se
- Pokles zájmů
- Zhoršení koncentrace
- Značná unavitelnost i po malé námaze
- Snížené sebevědomí a sebedůvěra
- Pocity viny a bezcennosti
- Pesimistický pohled do budoucnosti
- Myšlenky na sebevraždu
- Poruchy spánku
- Snížená chuť k jídlu
- Úzkost
- Tělesné prožitky

Somatický syndrom u deprese

- ztráta zájmů
- anhedonie
- nedostatek emoční reaktivity
- ranní probouzení
- ranní pesima
- psychomotorický útlum nebo agitovanost
- sekundární anorexie, úbytek hmotnosti
- ztráta sexuálního zájmu

Závažnost příznaků deprese

- Mírná – příznaky obvykle člověk překoná, nevyžaduje hospitalizaci
- Středně těžká – příznaky není schopen postižený překonat, vyžaduje obvykle hospitalizaci
- Těžká – nemocný není schopen základní péče o sebe, někdy nutná nedobrovolná hospitalizace
- Těžká s psychotickými příznaky – nutná je hospitalizace, i bez souhlasu pacienta

Urgentní stavy

- **Stavy psychomotorického neklidu**
- **Stavy spojené s poruchou vědomí**
- **Suicidální chování**
- **Depresivní a úzkostné syndromy**
- **Akutní psychotické stavy**
- **Akutní stavy při závislostech na psychoaktivních látkách**
- **Akutní stavy při léčbě psychofarmaky**

Urgentní stavy

- **Stavy psychomotorického neklidu**
- **Stavy spojené s poruchou vědomí**

- **nežádoucí účinky**

(antipsychotika, antidepresiva)

- **intoxikace** (lithium)

- **interakce** (iMAO)

- **syndrom z vysazení** (benzodiazepiny, SSRI)

- **Akutní stavy při léčbě psychofarmaky**

Souhrn

- **zajištění bezpečnosti pacienta a jeho okolí**
- **pečlivá diagnostika**
- **rychlá léčba**
- **adekvátní ošetrovatelská péče**

Děkuji za pozornost.
jaromir.hons@nemlib.cz